

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2060/2023
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против туженог „Дом здравља Кула“, са седиштем у Кули, чији је пуномоћник Петар Мијановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5290/22 од 08.02.2023. године, у седници одржаној 30.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5290/22 од 08.02.2023. године у делу става првог изреке и ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врбасу, Судске јединице у Кули П1 426/20 од 19.09.2022. године и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 86.691,00 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судске јединице у Кули П1 426/20 од 19.09.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за временски период од 18.05.2018. године до 18.05.2020. године исплати износ од 57.120,00 динара на име трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз у Кули, са законском затезном каматом од дана 13.05.2021. године до дана исплате, износ од 16.428,16 динара по основу обрачунате законске затезне камате до 12.05.2021. године, износ од 69.480,00 динара на име трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз у ... са законском затезном каматом од 13.05.2021. године до исплате, износ од 17.890,60 динара по основу обрачунате законске затезне камате до 12.05.2021. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци исплати, на име трошкова парничног поступка, износ од 185.018,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5290/22 од 08.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиле (изјављена против одлуке о трошковима поступка), а жалба туженог усвојена и преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев за обавезивање туженог да тужили, за период од 18.05.2018. године до 18.05.2020. године, на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада – локални превоз у Кули исплати износ од 57.120,00 динара са законском затезном каматом од дана 13.05.2021. године до исплате и износ од 16.428,16 динара на име обрачунате затезне камате до 12.05.2021. године, на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада – локални превоз у ... износ од 69.480,00 динара са затезном каматом од дана 13.05.2021. године до исплате и износ од 17.890,60 динара на име обрачунате затезне камате до 12.05.2021. године, као и да јој наканди трошкове парничног поступка у износу од 185.018,00 динара са затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 42.664,00 динара са затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао правилност побијане пресуде у делу у коме је жалба туженог усвојена и првостепена пресуда преиначена, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23) и оценио да нема места примени члана 404. ЗПП, јер је ревизија дозвољена као редовна на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је запослена код туженог на радном месту ... почев од 2000. године. Тужилца живи у ... и за долазак и одлазак са рада у Дому здравља у Кули користила је сопствено путничко возило, јер градског превоза у месту пребивалишта и месту рада није било. Обрачун путних трошкова који је тужени исплаћивао вршен је према подацима од превозника „Путоказ“ д.о.о. Црвенка, који је од априла 2017. године износио 50,00 динара за један правац, а од маја те године па надаље 60,00 динара. Месечна карта се обрачунавала на начин да се појединачна карта (за оба правца) множила бројем радних дана у месецу, а затим коефицијентом 0,75, те је она била различита од месеца до месеца с обзиром на то да се број радних дана кретао од 20 до 23. Када је обрачунавао и исплаћивао трошкове превоза тужени је накнаду трошкова превоза у јавном саобраћају вршио у висини пуне цене превозне карте. Тужени тужили није исплаћивао накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за локални превоз у Кули (место рада) и ... (место становања), па је на основу изведеног доказа вештачењем утврђено да укупан износ трошкова превоза у локалу у месту рада (у Кули) износи 57.120,00 динара, са укупно обрачунавом законском затезном каматом од дана доспећа сваког појединачног износа до дана израде налаза (12.05.2021. године) у износу од 16.428,16 динара. Такође, укупан износ превоза у локалу у месту пребивалишта (...) износи 69.480,00 динара, док обрачуната законска затезна камата по истом принципу износи 17.890,60 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, применом материјалног права садржаног у одредбама чланова 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, 102. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, 1/15 ступио на снагу 14.01.2015. године, а престао да важи 31.12.2018. године) и 117. и 118. у вези чланова 120, 121. и 122. Колективног уговора за Дом здравља Кула од 02.06.2015. године (ступио на снагу 19.06.2015. године), оценио да је тужбени захтев за исплату припадајућих трошкова за долазак и одлазак са рада основан за утужени период. Становиште је првостепеног суда да је тужила доказала основ и висину свог потраживања, да је имала стварне трошкове доласка на рад и одласка са рада (узимајући у обзир удаљеност места становања од места рада) због чега је тужени, као послодавац, дужан да јој накнади износе коначно опредељене поднеском од 08.04.2022. године.

Другостепени суд је оценио да првостепени суд није правилно применио материјално право узимајући у обзир наводе парничних странака, те околност да тужила у чињеничним наводима тужбе, као ни у даљем току поступка, није тврдила да је удаљеност на релацијама од адресе становања до аутобуског стајалишта у ... и од најближег стајалишта у Кули до седишта туженог таква да је имала потребу за коришћењем превоза на њима, и у вези са тим евентуални настанак трошкова, нити је на ове околности предлагала доказе. С друге стране, тужени је у току поступка спорио основаност тужбеног захтева наводећи да спорне релације на којима тужила саобраћа нису такве да изискују коришћење превоза и да је тужила накнадом трошкова међумесног превоза у целости исплаћена по овом основу. Стога је другостепени суд, након што је закључио да тужила није, сагласно одредбама чланова 228. и 231. ЗПП, оспорила наводе туженог и пружила доказе на околност да би и на наведеним релацијама постојала потреба за коришћењем превоза, оценио да је тужбени захтев неоснован.

Врховни суд је оценио да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Наиме, одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, у висини превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Одредбом члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, 1/15 ступио на снагу 14.01.2015. године, а престао да важи 31.12.2018. године) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз у складу са колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду. На идентичан начин ово право је регулисано и одредбом члана 101. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, 106/18 ступио на снагу 08.01.2019. године, а престао да важи 08.01.2020. године), односно одредбом члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за

здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, 96/19 ступио на снагу 08.01.2020. године).

Чланом 117. став 1. тачка 1. Колективног уговора туженог од 02.06.2015. године (ступио на снагу 19.06.2015. године) предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају у складу са овим КУ, док је у ставу 2. предвиђено да послодавац има право да уместо накнаде запосленом из става 1. тачка 1. овог члана обезбеди превоз уколико је то за њега повољније (сопствени превоз или набавка месечне карте када постоји организовани јавни превоз).

По оцени Врховног суда погрешан је закључак другостепеног суда да је тужени исплатом трошкова међумесног превоза у целости накнадио трошкове превоза тужили, као и да на релацијама на којима тужила саобраћа, по разумној оцени, није постојала потреба за коришћењем превоза у вези са чим би за тужилу настали трошкови. Наиме, тужени није тужили, за долазак и одлазак са рада, обезбедио сопствени превоз у смислу Закона о раду, због чега би јој било ускраћено законско право на накнаду трошкова превоза, па тужили, сагласно одредбама члана 118. став 1. Закона о раду, затим члана 102. ПКУ и чланова 117. и 118. КУ, припада право на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у спорном периоду и то у износима утврђеним налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке на које је првостепени суд ставом првим изреке пресуде обавезао туженог. Тужили припада и законска затезна камата у апсолутном износу, обрачуната од дана доспећа сваког појединачног месечног износа до дана израде налаза и мишљења судског вештака (12.05.2021. године), као и затезна камата на износ главног дуга од 13.05.2021. године до исплате, све сагласно одредби члана 277. став 1. ЗОО.

Без утицаја на другачији одлуку је чињеница удаљености места становања до аутобуског стајаишта у ..., као и удаљености најближег аутобуског стајаишта у Кули до седишта туженог (локални превоз), а како то погрешно закључује другостепени суд. Наиме, о којој год удаљености да је реч, релевантно је то да одредбама Закона о раду и Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, није предвиђена обавеза да се, приликом обрачуна трошкова за долазак и одлазак са рада, цени наведена околност када се одлучује о праву запосленог на њихову накнаду. С тим у вези и како тужени није доказао да је право тужиле престало, јер је у спорном периоду обезбедио сопствени превоз за долазак и одлазак запослених са рада, а што је била његова дужност сагласно одредби члана 231. став 3. ЗПП, утужени износ је тужили правилно досуђен, због чега је првостепена пресуда потврђена.

Одлуку о трошковима првостепеног поступка, првостепени суд је донео правилном применом одредаба чланова 153. став 1, 154. став 1. и 163. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка, садржану у ставу другом изреке, Врховни суд је донео на основу одредаба чланова 165. став 2, 153. став 1, 154. и 163.

Закона о парничном поступку. Тужили су признати трошкови на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав ревизије од 18.000,00 динара, са увећањем од 20% на име ПДВ (у износу од 21.600,00 динара) према опредељеном захтеву за накнаду трошкова и Адвокатској тарифи која је важила у време предузимања ове парничне радње („Службени гласник РС“ бр. 121/12, 99/20, 37/21). Тужила, коју је у овој парници заступао адвокат – обвезник пореза на додату вредност, има право на накнаду трошкова – награду за заступање увећану за вредност ПДВ за адвокатску услугу, у складу са чланом 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и одредбама чланова 3. и 8. Закона о порезу на додату вредност. Тужили припадају и тражени трошкови на име судске таксе за ревизију 26.036,00 динара и одлуку по ревизији 39.055,00 динара према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95 ... 95/18).

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**